

Trimesečni obračun je za nami

Smo pred pomembnimi odločitvami

Po prvih treh mesecih poslovanja v Gradisu smo ugotovili, da smo dosegli celotni prihodek v višini 2038 milijonov dinarjev, kar pomeni povečanje za 4,2% glede na celotni prihodek v enakem obdobju lani ter doseganje 19,8% letnega plana. To je nekoliko slabše, saj je celotni prihodek v Gradisu nominalno naraščal od leta 1980 dalje po povprečni stopnji 9,7%.

Karakteristični fizični kazalnik upadanja obsega del je število zaposlenih (v domovini), ki se je znižalo od 7545 (I-III/80) na 6223 (I-III/83), to je za 1322 delavcev ali za 17,5%. Manjši del teh delavcev je prekinil delovno razmerje z Gradisom, ostali pa so na delu v tujini.

Produktivnost

Na eno učinkovito uro smo v prvem trimesečju leta 1980 obračunali 333 din vrednosti lastne proizvodnje (VLP/EU). Ta je znašala letos 531 din, to je nominalno za skoraj 60% več, realno pa se produktivnost ni izboljšala. Eden od razlogov je v slabši motiviranosti delavcev za do-

seganje večjih učinkov, predvsem zaradi vse manjšega deleža normiranja del in pa zaradi padanja realnih OD.

Neizmerljiv delež v zaostajanju naše produktivnosti imajo tudi naši (re)organizacijski procesi, ki so ostajali predolgo nedokončani. Prav novo ustanovljena TOZD Inženiring in kolegijski poslovodni organ — poslovodni odbor kažeta na potrebe preoblikovanja našega nastopanja na trgu pri pridobivanju del. Izgubljali smo dela v domovini in tujini, ki jih pri agresivnejši politiki, predvsem pa glede na usposobljenost Gradisa, ne bi smeli!

(Nadaljevanje na 3. strani)

Ob 25. letnici izhajanja

Gradisov vestnik prejel priznanje

Kot smo že v prejšnji številki Gradisovega vestnika na kratko poročali, je Gradisov vestnik prejel priznanje za 25 let nenehnega izhajanja. Sklep je potrdila skupščina občine Ljubljana Moste-Polje na skupni seji, ki je bila 20. aprila. Plaketa občine je bila Gradisovemu vestniku dodeljena za dosežene uspehe, ki so trajnejšega pomena za občino Ljubljana Moste-Polje.

Priznanje je bilo podeljeno odgovornemu uredniku Gradisovega vestnika tov. Cvetu Pavlinu 25. aprila na slavnosti ob občinskem prazniku.

Predlagatelj za dodelitev priznanja je bil Svet za informiranje in politično propagando pri občinski konferenci SZDL Ljubljana Moste-Polje. V utemeljitvi je med drugim bilo zapisano tudi tole: »Glavna naloga Gradisovega vestnika je bila in je še danes, da odpira delavcem delovne organizacije Gradis pogled v gospodarjenje, delovanje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, da seznanja kolektiv z dogajanjem v temeljnih organizacijah v domovini in delovnih enotah v tujini. Ne nazadnje je Gradisov vestnik tudi kronika življenja in dela v delovni organizaciji, je pisana zgodovina Gradisa. Gradisov vestnik je bil ustanovljen na pobudo sindikata in je zato v vseh svojih 25 letih tako tudi deloval.«

Maj — mesec mladosti

Maj je najlepši mesec, je mesec mladosti v katerem slavimo rojstni dan našega tovariša Tita in Dan mladosti. Je tudi mesec žalostnega spomina, ko nam je zastal dih, ko so nam solze napolnile oči in ko nismo mogli verjeti, da je bolezen premagala našega dragega tovariša Tita.

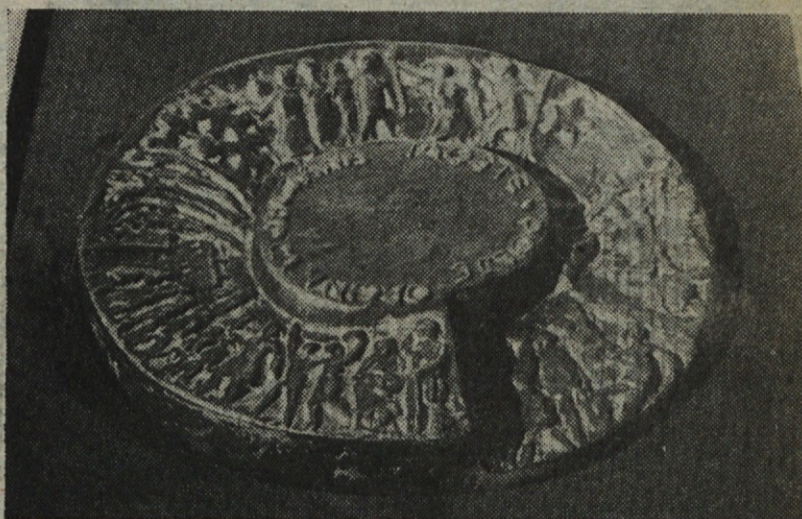
Ko si v teh dneh mladi iz vse Jugoslavije predajamo iz rok v roke štafetno palico, simbol bratstva in enotnosti, so vse naše misli pri tovarišu Titu. Tudi mladinci Gradisa smo nosili štafetno palico in z njo naše misli, ki so bile enotne in odločne nadaljevati pot, ki nam jo je zarisal tovariš Tito in ki združuje vse narode in narodnosti v enotno, socialistično, samoupravno in neuvrščeno Jugoslavijo.

Letošnje leto je leto številnih jubilejev, saj bomo slavili 40-letnico drugega zasedanja AVNOJ-a, obletnico priključitve Istre, Zadra in otokov k matični domovini, spomnili se bomo krvave epopeje Sutjeske in dneva ko je pred 40. leti preminil predsednik jugoslovanske mladine Ivo Lola in številni drugi znani in neznani junaki.

Z mladostno zagnanostjo mora sleherni izmed nas opraviti svoje delo — bodisi na gradbišču, v delavnici, v vseh delovnih prostorih. Mladinci bomo morali biti bolj aktivni tudi pri delovanju v svoji organizaciji, kot tudi v ostalih družbenopolitičnih organizacijah, skupnostih in društvih. Samo tako bomo lahko pri delu še uspešnejši, samo tako bomo lahko več in bolje delali, saj to od nas terja vse bolj zapleten gospodarski položaj.

Mladinci bomo dokaj obsežen plan in program dela v prvi polovici leta zaključili z odhodom na zvezno mladinsko delovno akcijo Tuzla 83, ki bo trajala od 4. junija do 3. julija in katere se bo v gradisovi mladinski delovni brigadi »Gradis — bratstvo in enotnost« udeležilo 45 naših mladincev.

Cveto Pavlin

Plaketa skupščine občine Ljubljana Moste Polje, ki jo je prejel Gradisov vestnik

S skromnim darilom smo se Ravenčani oddolžili tov. direktorju Tonetu Zaletelju za njegov trud

Tone Zaletelj zapustil Ravne

Potrebe so narekemale, da je na drugo delovno mesto — za podpredsednika poslovodnega odbora GIP Gradisa v Ljubljano odšel direktor gradisovega tozda Ravne na Koroškem tov. Tone Zaletelj. Resnično težko smo se Korošci poslovili od človeka s katerim smo z veseljem in uspehom delali več kot dvajset let. Ker pa naš Tone, kot smo ga klicali, ni samo sposoben direktor, ampak tudi dober človek, je njegov odhod od nas še toliko težji. Na Ravnah ga bomo pogrešali kot direktorja in kot dobrega tovariša in zato upamo, da Korošce ne bo prehitro pozabil.

Na Koroškem je preživel najlepša leta, si ustvaril družino in topli dom. Doživel je veliko lepih, pa tudi težkih trenutkov, vendar človek slabo hitro pozabi in ostanejo le lepi spomini na delo, tovariše in prijatelje.

Malo je danes takšnih ljudi kot je naš Tone. Zna prisluhniti vsakemu delavcu, se ob vsakem času poglobiti v probleme in odločno poiskati pravo rešitev. Vse te njegove vrline so veliko pripomogle, da si je naša gradbena enota ustvarila tak renome kot ga ima sedaj in je že vrsto let med najboljšimi enotami v Gradisu.

Tov. Zaletelj ni bil samo vodilni delavec v tozdu, temveč tudi aktiven družbenopolitični delavec v Gradisu, v ravenški občini in koroški regiji, tako da smo se včasih spraševali, kako da vse to zmore in odkod črpa toliko energije.

Kljub njegovemu odhodu iz Raven, smo veseli, da je ostal zvest Gradisu in mu na novem delovnem mestu želimo mnogo uspeha.

Delavci tozda GE Ravne na Koroškem

Kovinske obrate Ljubljana obiskala delegacija iz Bileče

Pri ogledu novih proizvodnih prostorov

V spremstvu predsednika občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje tov. Nika Lukeža in predsednika občinskega sindikalnega sveta Ljubljana Moste-Polje tov. Martina Pograjca je delegacija iz občine Bileča, ki je pobrana z občino Ljubljana Moste-Polje, obiskala našo novo tovarno gradbene opreme in strojev oz. Kovinske obrate Ljubljana. Po uradnem delu pogovorov si je delegacija iz Bileče ogledala proizvodnjo v novi tovarni in se zanimala za gradnjo podobne tovarne v njihovem kraju in prenos naše tehnologije. V delgaciji iz Bileče so bili Ljubo Radmilović, predsednik skupščine, Radojka Šešljija, predsednica OK SZDL in Fahrija Pervan, sekretar predstava OK ZK BiH Bileče.

C.P.

Seja DS je bila posvečena tujini

8. redna seja delavskega sveta delovne organizacije, ki je bila 10. maja letos je v celoti bila posvečena problematiki v zvezi z gradisovim nastopom na tujih tržiščih v ZR Nemčiji, Iraku in Nigeriji. Delegati so bili seznanjeni s položajem v delovni enoti Frankfurt, o prizadevanjih Gradisa, da bi čimprej privedli h koncu dolgotrajna pogajanja za priznanje ter plačilo situacij za projekt Amara — novi most ter Amara — asfaltiranje ulic.

Težak položaj je tudi na gradbišču Qurna, predvsem zaradi pomanjka-

nja osnovnih gradbenih materialov in težav, ki nam jih povzročata devizna nelikvidnost Iraka, tako da naši delavci v letošnjem letu niso dobili niti dolarja osebnega dohodka. Za sedaj je boljši položaj na projektu P 202-d. Na koncu je bilo podano tudi poročilo o ustanovitvi mešane družbe Gradis Limited Nigeria, ki bo v kratkem potrjeno tudi s strani koordinacijske komisije Zveznega izvršnega sveta in bo lahko začelo pravno poslovati, v skladu z gospodarsko situacijo v tej državi.

C. P.

Razpis letovanja za naše delavce v ČSSR

Letos bomo že peto leto zapored organizirali letovanje naših delavcev in njihovih svojcev v ČSSR. Z gradbenim podjetjem BYTOSTAV iz Ostrave že sedemnajst let uspešno izmenično organiziramo strokovne ekskurzije učencev, kar je recipročna brezdevizna menjava. Vsaka stran krije svoje stroške. Tudi naši delavci, ki so v preteklih letih letovali v ČSSR, so bili z organizacijo in samim programom letovanja zelo zadovoljni. Vse to nas je vzpodbudilo, da bomo to letovanje tudi letos organizirali.

Prijave za letovanje sprejema kadrovska služba DSSS GIP GRADIS Ljubljana, Šmartinska 134/A in kadrovska služba TOZD do 15. 6. 1983.

Letovanja se lahko udeleži 45 oseb. Predvidevamo, da bo odhod z avtobusom iz Ljubljane dne 16. 8. 1983 ob 5. uri izpred GIP GRADIS Ljubljana, Šmartinska 134/A, povratek iz Prage pa 28. 8. 1983 v jutranjih urah.

Stroški letovanja, ki jih krije vsak udeleženec sam, znašajo po osebi:

Program letovanja zajema po predlogu BYTOSTAV iz Ostrave: bivanje v počitniškem domu BYTOSTAV v Malenovicah in v Pragi, ogled podjetja BYTOSTAV in mest Ostrave, Prage, Olomouca, Karlovih Varov, kopanje v Malenovicah, Karlovih Varih in Morjanskih toplicah, družabna srečanja, film, ples, itd.

Udeleženci letovanja so dolžni pred odhodom poravnati stroške letovanja v znesku 6.850 din in znesek za obvezno menjavo v znesku 1.500 din (za ta znesek prejmejo udeleženci v ČSSR ustrezno vsoto kron).

Skupno je potrebno po poštni položnici nakazati 8.350 din za vsakega udeleženca na naslov: GIP GRADIS Ljubljana, Šmartinska 134/a — z oznako LETOVANJE V ČSSR.

Vse dodatne informacije o letovanju prejmete v DSSS na telefon 441-422 (Klančar ali Slabe).

J. K.

1. prevoz na relaciji Ljubljana—Ostrava in nazaj:	2.600 din
2. penzion 380 din x 12 dni	4.560 din
3. turističnataksa 20 din x 12 dni	240 din
4. drugi stroški Skupaj	450 din
5. obvezna menjava za žepnino Skupaj potrebna sredstva za letovanje (na osebo)	7.850 din
	9.350 din

Nadaljevanje s 1. strani

Trimesečni obračun je za nami

Subjektivni razlogi za neugodno gibanje produktivnosti so:

— preveliko število boleznin. V letu 1982 smo imeli na delavca 88 ur boleznin do 30 dni in 56 ur nad 30 dni, kar skupaj pomeni (pri povprečno 1715 učinkovitih urah) 5,4 % izpada delovnega časa ali čez 500 delavcev, ki niso delali celo leto, poleg tega pa so povzročali organizacijske težave;

— preveč neplačanih (povprečno 26 ur na delavca) in neupravičenih (16 ur) izostankov, kar kaže na še vedno pomanjkljivo disciplino (v letu 1982);

— premajhna odvisnost osebnih dohodkov organizatorjev dela od njihovih neposrednih rezultatov dela;

— občasni zastoji del, ki niso vselej objektivne narave (pomanjkljiva koordinacija, pomanjkljivo operativno planiranje in priprava dela, prepočasno reagiranje in odpravljanje problemov).

Bolj kot vrednosti kažejo na uspešnost poslovanja kazalniki. Naš najpomembnejši kazalnik je dohodek na pogojno uro. Letos je presegel vrednost 100 din. Povprečna letna stopnja rasti (I-III/83 : I-III/80) je znašala 17,7 %, kar bi bilo zelo solidno v normalnih gospodarskih razmerah.

Ekonomičnost

V prvih trimesečjih zadnjih štirih let držimo v povprečju skoraj enako ekonomičnost, pri kateri znaša delež stroškov 67 % ali 2/3 celotnega prihodka. V tem in naslednjem letu bomo podrobneje analizirali to ogromno postavko, saj smo naenkrat ugotovili, da daje znižanje stroškov za 1 % kar polovico mesečnih osebnih dohodkov! Seveda same analize ne bodo zadostne brez ukrepov, ki so bodisi izostali ali se uveljavljali le občasno, kampanjsko in v nekaterih TOZD.

Obratna sredstva, ki predstavljajo 81 % poslovnih sredstev, so po eni strani grozljivo visoka, po drugi strani pa še nikoli tako delikatna pri svoji uporabi kot zdaj — iz najmanj dveh razlogov:

— obseg, predvsem pa kvaliteta obratnih sredstev, omogočata tako ali drugačno poslovno (komercialno) politiko pri pridobivanju del;

— kvalitetna obratna sredstva prinašajo do 30 % letnih obresti, kar je ravno 5x (beri: petkrat) več kot bo znašal po GN 83 delež akumulacije v celotnem prihodku!

Kako dvigniti osebne dohodke

Sredstva za osebne dohodke so naraščala po povprečni stopnji v prvih trimesečjih zadnjih štirih let, ki znaša 10,7 %, kar pomeni pri na-

raščanju dohodka za 11,2 %, zaostajanje rasti OD za 5 %; to je skoraj natančno toliko, kot smo si določili v srednjeročnih planskih dokumentih in manj kot so v teh letih znašale družbene usmeritve (omejitve).

Razlika ni šla niti v akumulacijo (ta je rasla le po stopnji 7,9 %) niti v sklad skupne porabe, ki celo upada, ampak v obveznosti iz dohodka, ki so naraščale v prvih trimesečjih od leta 1980 dalje po povprečni stopnji 18,4 %, resda tudi zaradi zakonskih sprememb (prispevek za zdravstvo npr. iz OD v D).

Po drugi strani ugotavljamo:

1. porast produktivnosti po povprečni nominalni stopnji 16,8 % je nižji kot je porast osebnega dohodka na pogojno uro s 17,4 % — moralo pa bi biti obratno;

2. delež OD v dohodku narašča zadnja tri prva trimesečja, razen v letu 1980.

Obe ugotovitvi sta neugodni in nič v prid drastičnim spremembam za močnejši dvig OD. To velja, če izhajamo samo iz lastnih podatkov oziroma rezultatov poslovanja. Če pa primerjamo tudi podatke gradbeništva v Sloveniji, potem uvidimo razliko, kajti delež osebnih dohodkov v dohodku znaša na republiški ravni 52 %. V primeru, da bi se v Gradisu odločili, da povečamo delež osebnih dohodkov v dohodku na republiški nivo, bi se le-ti lahko povečali skoraj za 20 %!

Odrežimo si večji kos kruha...

Ali to zmoremo? Ali to hočemo? Odgovor na prvo vprašanje bo dal dosežen dohodek in njegova razporeditev na obveznosti, predvsem pa na akumulacijo in skupno porabo. Odgovor na drugo vprašanje pa nam v pritrdilnem primeru zastavlja dve novi vprašanji: kako preko kršitve internih meril in meril dogovora ter ali moramo (tako) sestaviti nove GN 83 oziroma sestaviti rebalans sprejetih gospodarskih načrtov?

Ali je vse to možno? Je, toda le v primeru, če se odločimo za ta korak enotno, predvsem pa ob polni aktivnosti vseh družbeno političnih organizacij, to je čim večjega števila delavcev — samoupravljalcev. To ni pomembno le zaradi samoupravne volje in odločitve, ampak tudi zaradi spoštovanja naših razvojnih srednjeročnih planskih dokumentov. Po njihovih določilih je možno v določenem letu oddeliti večji del dohodka na osebne dohodke, če to izravnamo v srednjeročnem obdobju. Takšna odločitev bi tedaj pomenila: odrežem si danes večji kos kruha, da bom in ker bom jutri več naredil in zaslužil. Prav v tem je dodaten razlog za zavestno odločitev čim večjega števila delavcev Gradisa.

Stane Uhan

Jože Smole v Gradisu

Družbenopolitičnemu aktivu Gradisa v Ljubljani je pred kratkim spregovoril predsednik MK ZKS Ljubljana tov. Jože Smole. Najprej je orisal mednarodni položaj z gospodarskega, vojaškega in političnega vidika, nato pa je spregovoril o položaju v naši širši in ožji domovini. Spregovoril je tudi o dokaj težkem položaju, v katerem se je znašlo gradbeništvo spričo pomanjkanja del v domovini in težkega položaja pri izvajanju del v Iraku, o nizkih osebnih dohodkih v gradbeništvu, o tem, da moramo biti pogumnejši pri določanju razponov med osebnimi dohodki in zagotovitvi, da bi v Ljubljani vsak delavec imel osebni dohodek v višini vsaj 10.000 din.

Na izvajanja tov. Smoleta se je razvila zanimiva razprava, ki je zajela najširšo problematiko od plačevanja pologa za prehod meje, pomanjkanja nekaterih potrošnih dobrin do nizkih osebnih dohodkov, nacionalističnih pojavov, ki so v zadnjem času vse pogostejši in delovanja samoupravnega in delegatskega sistema itd.

Posveta sta se udeležila tudi predsednik in sekretar OK ZKS Ljubljana Moste-Polje Pavel Vindišar in Jože Leskošek, predsednik stalne problemske konference OO ZK Gradisa Alojz Hraščanec in vodilni delavci Gradisa v Ljubljani.

C.P.

Ob še večji produktivnosti bodo tudi uspehi še boljši

Jože Lorenčič se je upokojil

Veterani odhajajo. Iz vrst Gradisa in kolektiva SPO je odšel v pokoj tudi Jože Lorenčič. Le kdo ga ni poznal, saj je bil pri hiši že vse od leta 1946.

Kot je še danes, je bil vsa leta priden in vesten delavec. Da bi ga vsaj delno predstavil, moram pri Gradisu njegov prebiti čas razdeliti na posamezna obdobja.

V obdobju od leta 1946 pa do 1950 je delal kot profesionalni mladinski funkcionar v takratnem Strnišču, sedaj Kidričevem. Takrat se je začelo eno velikih del — izgradnja topilnice aluminija, ki je bila zaupana Gradisu.

Tov Lorenčič je zelo zgodaj pričel tudi z delom v sindikatu in partijski organizaciji. Povojno obdobje je terjalo vsestransko organiziranost in v to se je vključil z dokajšnjimi uspehi. Življenje pa je teklo naprej in tudi na tehničnem področju je bil napredek vsestranski. Tudi tam so bili potrebni zagnani in delovni ljudje.

Na tako velikem gradbišču, kot je bilo Kidričevo, je bila potrebna močna vzdrževalna skupina za orodje, naprave in stroje. Tov Lorenčič je prevzel vodenje delavnice kot obratovodja, kasneje pa je prešel na mesto strojne referenta.

S prehodom iz političnega na tehnično področje pa se politično delo vseeno še ni končalo. Po letu 1955 je prevzel funkcijo politično-tehničnega sekretarja v Gradisu, opravljal pa jo je vse do 1962. leta.

Po izteku te dolžnosti se je začelo novo obdobje in drugo delo.

Kot eden izmed prvih je začel v Gradisu orati ledino skupaj s tov. Škoficem na področju varnosti pri delu. To delo je vzbujal ter se leta 1964 vpisal v šolo za varnostne inženirje in jo tudi končal. Od omenjenega leta pa vse do upokojitve je delal na tem področju po strojni plati. Na gradbiščih in obratih so ga poznali kot strogega in doslednega

predvsem v razvojnem obdobju varstva pri delu. Včasih so to službo skupaj z delavci imeli za odvečno in kot povzročitelja dodatnih stroškov. Vendar ti delavci niso delali za sebe, pač pa v korist delavcev, ki so delali na gradbiščih in obratih na nevarnih ali manj nevarnih delih. Čas je prinesel svoje. Mišljenje vodstvenih in tudi fizičnih delavcev se je bistveno spremenilo in varnostniki so postali zaželeni ter vabljeni na ogled. Led je bil prebit.

Svoje delo je tov. Jože vestno in pošteno opravljal ter dočakal dan, ko je spremenil bioritem življenja, dan, ko mu ne bo treba gledati v programe, vozne rede in se opravičevati družini, ker ni ob dogovorjenem času prišel domov.

Končal je zahtevno in pestro delo, za kar se mu zahvaljuje kolektiv Gradisa, predvsem pa kolektiv SPO, kjer je zadnja leta delal. Plačila za to delo ni, tudi besede so preskromne za zahvalo. Toda vseeno hvala, naša želja pa je, da bi še dolgo zdrav v krogu svoje družine užival res zasluženi pokoj.

Sodelavci SPO

Mladinci iz Kopra so zmagali na kvizu znanja

Kot zmagovalci lanskoletnega kviza znanja, ki je bil v Celju, so bili mladinci Kovinskih obratov Maribor dolžni organizirati letošnji kviz. To so tudi storili, tako da je na kvizu znanja, ki je bil 14. maja v Kovinskih obratih Maribor nastopilo 12 ekip in med njimi tudi ekipa V. P. 4650 iz Celja, ki nadaljuje revolucionarne tradicije 1. inženirske brigade VII. korpusa NOV in POJ in nad katero ima Gradis pokroviteljstvo.

Mladinci so odgovarjali na vpra-

šanja s treh področij in sicer: Titorevolucija-mir, 38 let Gradisa in Samoupravni sporazum o združitvi tozd v DO GIP Gradis. Na prvo temo sta vsaki ekipi bili zastavljeni dve vprašanji, na vprašanja, ki so vezana na Gradis pa po eno vprašanje. Kviz je vodil tov. Jože Grobler iz GE Maribor in šaljivimi domislicami odganjal tremo tekmovalcem ter spravljal v dobro voljo gledalce.

Mladinci so pokazali kar precej znanja, vendar so jim tudi letos največ preglavic povzročala vprašanja

iz Samoupravnega sporazuma o združitvi tozd v GIP Gradis. Po končanem kvizu sta na vrhu ostali ekipi iz Kopra in DSSS, ki sta imeli maksimalno možno število točk in so o zmagovalcu morala odločiti dodatna vprašanja. Šele po petih dodatnih vprašanjih je bil znan zmagovalec letošnjega kviza. To je bila ekipa iz Kopra, ki je na vsa vprašanja dajala najbolj natančne odgovore, drugo mesto so zasedle mladinke DSSS in tretja ekipa Doma učencev iz Celja. Tri prvouvrščene ekipe so dobile lepe knjižne nagrade, ki jih je letos zmagovalcem podaril gradisov Center za izobraževanje. Lepo spominsko knjižno nagrado pa so ravno tako dobili vojaki V. P. 4680 iz Celja.

Kviz znanja je izredno lepo uspel, kljub temu ne moremo mimo ugotovitve, da se kviza niso udeležile ekipe Nizkih gradenj iz Maribora, Gradenj iz Ptuja, Železokrivnice, Ljubljane-okolice, Kovinskih obratov Ljubljana, OGP in gradbene enote Ljubljana. To so tudi tozdi v katerih mladinske organizacije sploh nimajo, je samo na papirju ali pa deluje slabo, nepovezano in

Pohiti, da prideš čimprej v penzion

Mogoče je malo nenavadno, pa vendar tudi ne. Oglašam se preko našega glasila kot človek s spremenjenim bioritem življenja ali, učeno rečeno, kot penzionist. Upam, da mi uredniški odbor in ostali dopisniki ne bodo zamerili, če bom z mojo pisarijo zasedel nekaj časopisne površine.

Pripraviško obdobje tega novega načina življenja je za mano in sedaj sem že penzionist — profesionallec. Lahko pa trdim, da se vseeno večkrat srečam s sodelavci naših bližnjih enot in z njimi malo pokramljam. Prvo vprašanje, ki mi je namenjeno, je seveda: kako se sedaj počutim, kakšni so občutki in podobno. Ta vprašanja pa se vedno znova ponavljajo, tako da dobi človek sčasoma občutek, kot da je vse skupaj neke vrste poštevanka. Nato se vsuje plaz komplimentov, ki govorijo o pomlajenosti, dodatni lepoti in še o čem. Ker so že vprašanja in komplimenti šablonski, imam pripravljene tudi šablonske in kratke odgovore. Moj odgovor je: hiti, da prideš čimprej v penzion, tako da boš tudi ti bolj mlad in lep, kot si bil prej.

Seveda pa ne ostane le pri »penzionistovski« debati. Pogovor nanesi tudi na delo v enotah, na organizacijske spremembe in druge težave. Nekateri stokajo, da so z delom preobremenjeni in da delajo razen zase še dva, vendar še sreča, da je vedno vsepovsod nad dvesto (ne)zaposlenih.

Tudi osebni dohodki so v glavnem vedno na tapeti, prenizki so. Jaz pa le mislim drugače. Naši delavci se sicer ne morejo primerjati s tistimi v zadarskem SASU, so pa vseeno dokaj bogati. So najboljši plačniki, ko zmanjka denarja republikli, občini krajevni skupnosti, plinarjem, energetikom, železničarjem, avtobusarjem, pekrom in mlekarjem — vse redno in točno plačajo.

Še enkrat za tiste, ki so tik pred »penzionom«: ne bojte se tega stanja, saj nas opeva znani popularni popevkar Šifrer. Njegova pesem »Penzionisti« nas vse tako razneži, da bi mu pregriznili kitaro na najširšem delu.

Drugič kaj več, do takrat pa lepo pozdravljeni.

Ludvik Šnajder

neorganizirano. Za tak položaj pa ni kriva samo mladina v teh tozdih, temveč tudi sindikat in zveza komunistov. Za upati je samo, da bo na kvizu prihodnje leto nastopila tudi kakšna izmed zgoraj omenjenih ekip.

C. Pavlin

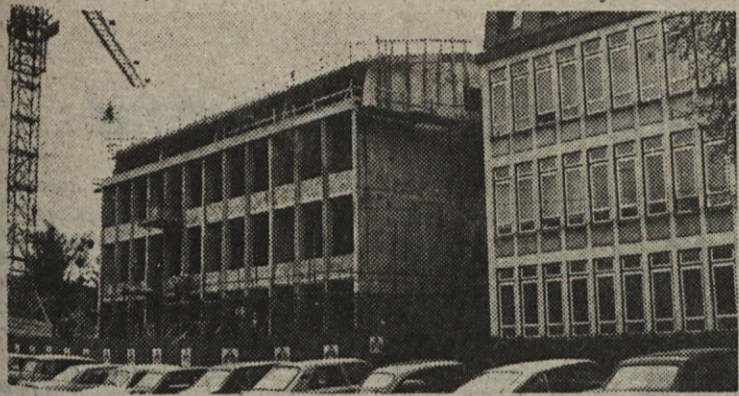
Smrečica na strehi visoke tehniške šole

Maribor postaja vedno bolj univerzitetno mesto. To lahko opazamo po številnih študentih na mariborskih ulicah pa tudi po novih zgradbah v sklopu univerze.

Velika pridobitev je laboratorij Visoke tehniške šole, ki so ga delavci mariborske gradbene enote pred kratkim spravili »pod streho«. Gre za petetažni laboratorijski objekt, v katerega so delavci vgradili 110 kubičnih metrov betona, 120 ton železne armature ter za to porabili kar 7000 kvadratnih metrov opažnih plošč. Predhodno je bilo potrebno odkopati 2500 kubičnih metrov gramoza, kar je terjalo veliko truda Gradisovih delavcev.

Na »likofu« je spregovoril predstavnik Visoke tehniške šole in poudaril velike zasluge Gradisovcev pri gradnji laboratorija. Kljub težavam, ki so se pojavljale med gradnjo, je delo teklo normalno in brez večjih zastojev. Delavci Gradisa so ponovno dokazali da so kos vsem težavam v gradbeništvu. Opravičili so zaupanje investitorja Visoke tehniške šole, katerega predstavnik je na zaključku dejal, da si takega izvajalca želi še v bodoče.

Franjo Štromajer

Novi del gledališčne zgradbe

Končana prva faza izgradnje SNG Maribor

Pred kratkim so se delavci SNG Maribor preselili v nove sodobne prostore. Gre za del gledališča, kjer so prostori za tehnično osebje, krojaške delavnice, garderobe, prostori za vadbo baletnikov in orkestra ter drugi prepotrebni prostori. S tem se je izpolnila dolgoletna želja gledališnikov, da bi se preselili iz starih dotrajanih prostorov. Za gledalce se praktično še ni nič spremenilo, kajti nova dvorana in odrski del bosta končana šele v drugi fazi. Kljub temu pa je to velika pridobitev za delavce gledališča.

Ob tej priliki je bila v veliki dvorani proslava, na kateri so bili prisotni vsi, ki so kakorkoli pripomogli k izgradnji gledališča. Čestitke so prejeli tudi Gradisovi delavci, ki so opravili svoje delo brez večjih zamud, kvalitetno in varno, kar je posebno pohvalno, če vemo, da je bila adaptacija starega dela gledališča zelo zahtevna. Pomanjkanje denarja je za nekaj časa zaustavilo gradnjo, vendar vsi upamo, da se bo z izgradnjo druge faze pričelo kaj kmalu.

TEKST IN FOTO:
Franjo Štromajer

Zadnji ostanki pobreškega mostu

V petek, 8. aprila, natanko ob 11.39 so delavci Geološkega zavoda iz Ljubljane razstrelili prvega od šestih stebrov starega pobreškega mostu na Dravi. Najprej so se lotili tretjega stebra z desnega ali četrtega z levega dravskega brega. V steber so naredili 40 vrtn in jih napolnili z okoli 50 kilogrami plastičnega eksploziva. Vrtine so bile štiri metre globoke.

Ker prej ni bilo nobene dokumentacije o gradnji mostu, so strokovnjaki šele pri vrtnanju ugotovili, da je steber v sredini votel in zato tudi delno armiran z betonskim železom. Minirali so tri metre in pol pod drav-

sko gladino, razmet betona ob eksploziji pa ni bil prevelik, saj so razstreljeni deli popadali v krogu 20 metrov.

Čeprav je bil beton zelo slab pa se je ob eksploziji zaradi delno armiranega stebra od tega odtrgal večji kos, padel na ograjo spodnjega dela dvoetažnega mostu, ki ga gradi GRADIS TOZD Nizke gradnje Maribor, in jo delno poškodoval.

Preostale stebre so minirali 12. in 14. aprila, tako da je na stari pobreški most čez Dravo v Mariboru ostal le spomin in fotodokumentacija.

Bojan Postružnik

Priprave za miniranje stebrov starega pobreškega mostu v Mariboru

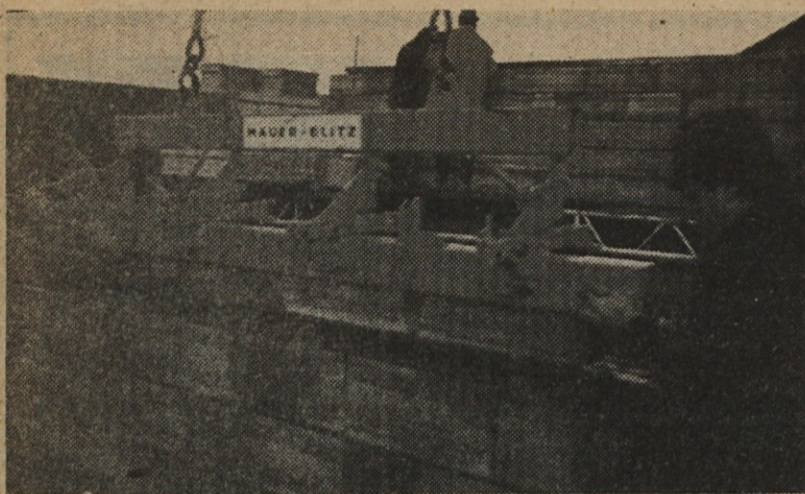
Študentje andragogike obiskali Gradis

Študentje andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, ki imajo v svojem rednem študijskem programu tudi obiske izobraževalnih centrov po vsej Sloveniji, so izrazili željo, da bi prišli tudi v Gradisov izobraževalni center. Obiskali so nas 17. maja 1983.

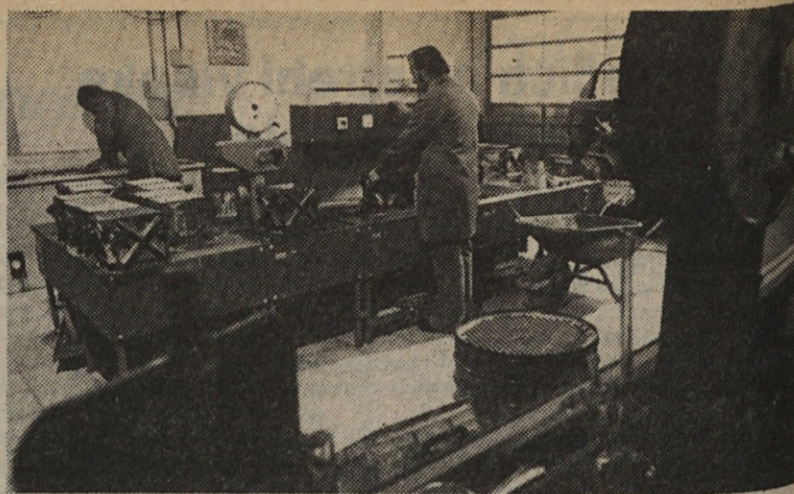
Najprej smo jim pokazali potek proizvodnje v TOZD OGP in TOZD Železokrivnica. Po ogledu proizvodnje pa smo imeli diskusijo o problematiki izobraževanja v GIP GRADIS. Razgovor je bil izčrpen in odkrit, saj smo mnenja, da naj bi bili študentje seznanjeni s problemi iz prakse, ki jih bodo srečevali pri svojem bodočem andragoškem delu.

Študentje in njihov vodja, prof. dr. Ilija Mrmak, so bili z obiskom zadovoljni in so se nam zahvalili za gostoljubnost. Ob slovesu smo delavci centra izrazili pripravljenost za nadaljnje sodelovanje.

I. Z.

Uporaba dvžnih in transportnih naprav se je tako razširila, da jih uporabljajo tudi že pri neposrednem zidanju

Slika prikazuje sodoben pristop k laboratorijskim preiskavam svežega betona

Bauma '83 mednarodna razstava gradbene mehanizacije

Od 8. do 14. aprila 1983 je bila v Münchnu 20. mednarodna razstava gradbene mehanizacije. V dvanajstih halah in na odprtem razstavnem prostoru s skupaj 355.000 kvadratnimi metri površine so bili razvrščeni eksponati iz 25 dežel. Med 1100 razstavljalci je bila najmočnejše zastopana zahodnonemška industrija s približno 700 sodelujočimi, od tujih pa naj omenimo razstavljalce iz Italije, ZDA in Japonske. Vzhodnoevropske države so sodelovale bolj skromno. Obiskovalci so imeli torej priložnost — na razmeroma velikem prostoru — primerjati gradbeno mehanizacijo in naprave iz večine držav na našem planetu, ki kaj pomenijo v izdelavi na tem področju.

Veliko zastopstvo nemških proizvajalcev ni pomenilo samo možnosti razstavljanja doma, ampak predvsem iskanje novih tržišč. Zaradi zmanjšane rasti gospodarstva v ZRN je domači trg zmanjšal naročila gradbenih strojev in materiala. Enaka slika je tudi pri naročilih iz tujine. Povpraševanje, ki je do leta 1981 skokovito naraščalo in je prihajalo iz dežel OPEC (dežel izvoznic nafte), se zaradi padca cen nafte zmanjšuje. Razumljivo je, da je boj za tržišče težak, saj se tovrstna nemška industrija srečuje z močno japonsko in ameriško konkurenco. Rezultat tega boja je izdelava vedno bolj funkcionalne in ekonomične opreme, ki je delno ali v celoti avtomatizirana, oziroma bolje rečeno »Kompjuterizirana«.

Število obiskovalcev in velikost razstavnega prostora nam potrjuje, da si je obiskovalec lahko bolj podrobno ogledal pri tako kratko odmerjenem času dveh dni le del razstavljenih izdelkov in to glede na svoje potrebe, ostalo pa je lahko le preletel. Enako je storil tudi poročevalec, zato bodo nekatera področja slabše opisana ali pa bodo celo izpuščena.

Po številu obiskovalcev na posameznih razstavnih prostorih je bilo mogoče sklepati, da je v ospredju zanimanje za težko mehanizacijo, ki so jo proizvajalci pokazali na odprtem razstavnem prostoru ter v treh halah.

Na odprtem razstavnem prostoru so proizvajalci med seboj kar tekmovali, kdo bo pokazal več raznovrstnih strojev in naprav. Obiskovalec skoraj ni vedel, ali bi gledal v zrak, kjer so se bohotali žerjavi (stolpni, portalni, avtožerjavi) vseh svetovno priznanih izdelovalcev, ali pa bi na tleh opazoval stroje za zabijanje ter srednje in drobno mehanizacijo. Tu si lahko prebral imena Pottain, Demag, Liebherr, Krupp, Orenstein-Koppel, Wibau, Elba, Bomag, Doka, Wacker itd.

V sosednji hali s tremi etažami je bilo mogoče videti raznovrstne stroje, naprave in elemente za vgraditev v stroje. Prikazane so bile npr. črpalke, različne vrste stabilnih motorjev ter različni hidravlični in pnevmatski elementi. Nedvomno je, da je prav razvoj teh funkcionalno močno zboljšal gradbeno mehanizacijo.

Del strokovnjakov pa si je z zanimanjem ogledal tudi stroje, naprave in raznovrstno orodje, ki je bilo razstavljeno v šestih halah. Tu je zelo širok krog razstavljalcev pokazal različne konstrukcijske zasnove transportnih in dvžnih naprav, stroje za čiščenje opaznih plošč, stroje za obdelavo kamna ter linije za izdelavo gradbenih polizdelkov.

Posebno privlačni za strokovnjake iz tega področja so bili razstavniki za laboratorijsko opremo in testirne naprave. Podjetja Toni Technik, Controls,

RMU, ELE, Seidner, Soil test itd. so prikazala najmodernejše aparate, stroje in opremo za laboratorijsko in terensko testiranje materialov, gradbenih izdelkov in konstrukcij.

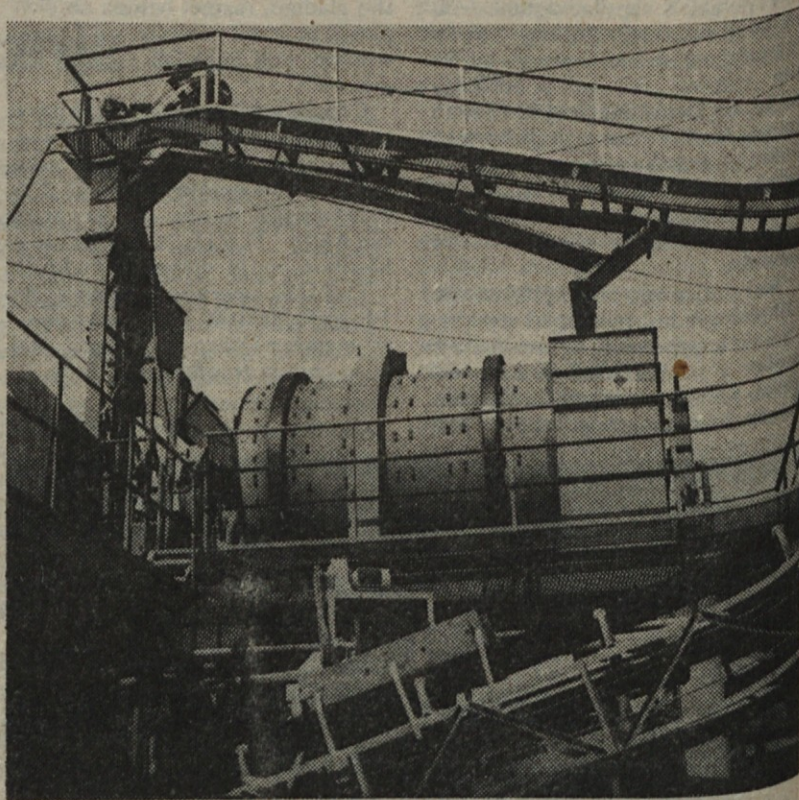
Na razstavi prikazani krmilni sistemi za betonarne in asfaltne baze so bili odraz »današnjega časa«. Uporaba računalniške tehnike je bila tu najbolj vidna, saj klasičnih sistemov skoraj ni bilo opaziti. Celotno več, proizvajalci so zatrjevali, da je

starejši sistem dražji in ga zato vgrajujejo le na zahtevo kupca.

Omenim naj še, da je del proizvajalcev tudi demonstriral svoje stroje in naprave.

Na koncu želim pozdraviti prizadevanje Centra za izobraževanje, ki je omogočil ogled te kvalitetne prireditve, v prepričanju, da bo nekaj idej z razstave zaživelo tudi v Gradisu.

Marko Žontar

Na razstavi je bila prikazana tudi zanimiva izvedba bobna za zaobljenje robov zrn drobljenca podjetja ROHR iz ZR Nemčije

XXIX. letne športne igre Gradisa bodo 11. junija

Letošnje leto je Komisija za šport in rekreacijo, ki deluje pri Konferenci OOZS GIP Gradisa, zaupala izvedbo in organizacijo XXIX. letnih športnih iger osnovni organizaciji sindikata tozda GE Maribor. Letne športne igre bodo 11. junija v Mariboru. Pokroviteljstvo nad igrami je prevzel direktor tozda GE Maribor Franc Gačnik, dipl. inž. gr., predsednik organizacijskega odbora pa je Izidor Krunic, dipl. inž. ki zagotavlja da so priprave v zaključni fazi, tako da bodo igre brezhibno in v redu potekale. Vsa športno-rekreativna tekmovanja v odbojki, malem nogometu, namizenm tenisu, balinanju in šahu bodo na športnih terenih »BRANIKA«, kegljanje bo na bližnjem kegljišču in streljanje na strelišču tozda KO Maribor.

Kot dodatno panogo so si organizatorji izbrali tekmovanje v športnem ribolovu, ki pa ne šteje v konkurenco.

Ob tej priliki pozivamo vse športnike GIP GRADISA na sodelovanje z geslom »NASVIDENJE 11. JUNIJA V MARIBORU«.

Alojz Polajnar

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi drage mame se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem tozda KO Ljubljana, ki ste jo pospremili na zadnji poti, za darovanje cvetja, za izrečeno sožalje, za tolikšno razumevanje in vsestransko pomoč.

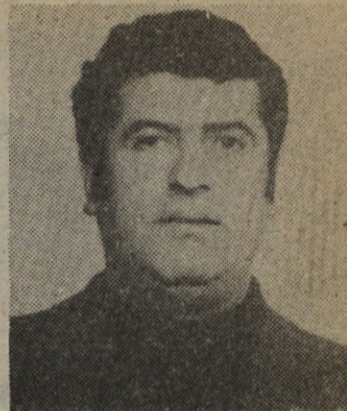
Še enkrat vsem iskrena hvala.

Štefka Celarc

ZAHVALA

Ob izgubi moje ljubljene mame se zahvaljujem vsem sodelavcem in prijateljem za izraženo sožalje, za darovano cvetje ter pospremitvev na njeni zadnji poti.

Ljuba Tarman s sestrami:
Ivico, Ido in Jožico

EKREM GUŠMIROVIĆ

Žalostno je v Gradisu odjeknila tragična vest, da je na službeni poti v Kuvajtu izgubil življenje generalni direktor GRO „Radnik“ iz Bijelega Polja. To je delovna organizacija, s katero ima Gradis zadnja leta izredno dobro razvite poslovne in druge odnose.

Tov. Ekrem Gušmirović, dipl. oec. se je rodil 15. 2. 1940. leta v delavski družini. V GRO „Radnik“ se je zaposlil 1966. leta in štiri leta bil komercialni direktor, od leta 1970 do smrti pa je bil generalni direktor GRO „Radnik“ Bijelo Polje.

S smrtjo Ekrema Gušmirovića je naša družbenopolitična skupnost izgubila vzornega ekonomista, dobrega gospodarstvenika, aktivnega družbenopolitičnega delavca, Zveze komunistov je izgubila svojega neoporečnega člana, a delovni ljudje GRO „Radnik“ spoštovanega sodelavca in glavnega direktorja. Vse svoje umske in fizične sposobnosti je vsa leta nazaj vlagal v razvoj GRO „Radnik“. Tako se je ta majhna in pred leti tehnično slabo razvita delovna organizacija pod vodstvom tovariša Gušmirovića razvila v ugledno gradbeno delovno organizacijo s 1500 zaposlenimi, ki je kot dober partner in kvalitetni izvajalec del bila znana ne samo v domovini temveč tudi izven nje.

Tov. Gušmirović je bil izredno sposoben mlad strokovnjak, neomajen v svojih stališčih in prepričanjih. Vedel je, kaj hoče in kaj lahko v danem položaju naredi. Bil je tih in plemenit človek, vendar istočasno človek akcije in človek dela, sposoben se v vsakem trenutku spoprijeti z najtežjimi problemi in najti najboljše rešitve zanje.

Bil je delegat na osmem kongresu Zveze komunistov Črne gore, član odbora sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije in član združenja gradbenikov Črne gore.

Sodelavci in prijatelji iz Gradisa ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Tradicionalni strelski turnir v Mariboru

V Mariboru je bilo v tozdu Kovinski obrati 14. maja tekmovanje v počastitev dneva borca. Tekmovanje so kot vedno organizirali strelci ne bi mogli udeležiti. Kljub temu udeležba ni bila najboljša, pa vendar še vedno zadovoljiva, saj so strelskega turnirja, poleg že stalnih ekip, udeležile tudi ekipe GE Ljubljana in GE Celje.

Iz kopskega, gorenjskega in koškoškega območja se na takih ali podobnih tekmovanjih ne pojavljajo niti občasno, kljub temu, da imajo tudi tam strelce. Tudi ljubljansko območje, kjer je največja koncentracija Gradisovih tozdov, je zastopano s premajhnim številom strelcev.

Ena izmed nalog športnih referentov in odgovornih za SLO je, da bi dali večji poudarek strelstvu, ki nima samo rekreativnega, ampak tudi širši družbeni pomen.

Prve tri ekipe so dobile lične pokale in diplome, posamezniki in posameznice pa kolajne. Z letošnjim letom sta oba prehodna pokala prešla v trajno last. Prišla pa sta v prave roke, saj so strelke in strelci Kovinskih obratov Maribor trikrat zaporedoma osvajali prva mesta.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

- Zenske ekipe — tričlanske
1. KO Maribor 421 krogov
 2. GE Maribor 388 krogov

3. NG Maribor 375 krogov
4. GE Celje 338 krogov
5. Gradnje Ptuj 255 krogov

Ženske posamezno

1. Metka Rebolj, IB Lj, 162
2. Elica Gaberc, KO Mb, 151,
3. Barbara Starovašnik, GE Mb, 147

Moške ekipe — petčlanske

1. KO Maribor 824 krogov
2. Gradnje Ptuj 758 krogov
3. SPO Ljubljana 681 krogov
4. GE Celje, 673 krogov
5. e maribor, 638 krogov
6. GE Ljubljana, 624 krogov
7. NG Maribor, 554 krogov

Moški posamezno:

1. Josip Humeč, KO Maribor, 175 krogov

2. Miha Lukanc, Celje, 170 krogov
3. Tone Kovačič, KO Maribor, 169 krogov

Iz doseženih rezultatov se že da razbrati, kakšna bo slika na športnih igrah Gradisa. To je bila lepa preizkušnja za vse nastopajoče. Organizacija je bila že po tradiciji dobra. Zato vse priznanje strelkam in strelcem Kovinskih obratov Maribor, ki so na strelski liniji strelci, na zaključku pa boljši strežniki od poklicnih gostincev. Mogoče za konec še malo neresno vprašanje: ali bi bili mi v Ljubljani oz. kje drugje, izjema so le Ptujčani, sposobni organizirati tako tekmovanje? Če smo, organizirajmo ga še pred športnimi igrami in to v domači hiši.

L. Šnajder

Trikratna zaporedna zmaga strelk in strelcev KO Maribor je istočasno pomenila, da bo prehodni pokal, tako v ženski kot v moški konkurenci ostal v njihovi trajni lasti

GRADISOV VEŠTNIK je glasilo delovnih ljudi gradbeno-industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izdaja ga Odbor za informiranje. Predsednik odbora Stane Beguš, namestnik predsednika Franjo Štromajer, člani Majda Maček, Zinka Mihelič in Karolina Vodopivec. Ureja ga uredniški odbor: Milenko Nikić, Bora Stamenković, Zinka Mihelič, Franc Kumer, Karolina Vodopivec in Franjo Štromajer. Tehnični urednik: Matija Krnc. Glavni in odgovorni urednik: Cveto Pavlin. Izhaja mesečno v 9500 izvodih. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: Uredništvo Gradisovega vestnika, Šmartinska 134a Ljubljana, telefon 441-422, int. 233.

Gradisovo zastopstvo na otvoritvi srečanj mladih BVGP Jugoslavije, ki je bilo od 6. do 8. maja v Tuheljskih Toplicah

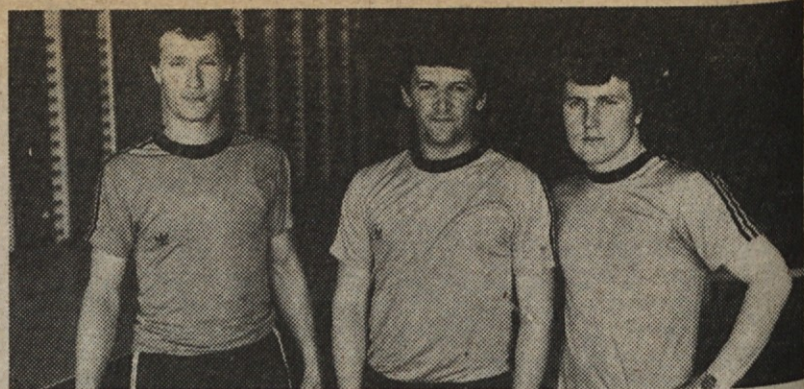
Obiskali smo tudi rojstno hišo tovariša Tita v Kumrovcu in položili rože na njegov spomenik

Kot vsa leta mladinci Gradisa tudi letos nismo imeli dovolj »težke« ekipe za vlečenje vrvi in smo doživeli poraz že v prvem poskusu

Naše strelke: Lili Mesarič, Marinka Arko in Bojana Juvan so bile odlične in le za en krog izgubile drugo mesto

Edino prvo mesto je dosegla ekipa v namiznem tenisu, in sicer: Fadil Agić, Ivan Vadas in Dubravko Kežman

15. srečanje mladih BVGP Jugoslavije

Tudi letos smo mladi iz bivših vojno gradbenih podjetij Jugoslavije nadaljevali tradicijo svojih srečanj, ki smo jo začeli pred petnajstimi leti. Letošnje srečanje sta organizirali zagrebški podjetji Tempo in Monter in sicer v Tuheljskih toplicah v času od 6. do 8. maja.

Gradisovo zastopstvo je štelu 22 mladincev, ki so tekmovali v malem nogometu, namiznem tenisu, šahu, strelstvu (samo za mladinke) in vlečenju vrvi ter na tematski konferenci, ki je bila posvečena položaju mladine v združenem delu in na kvizu znanja.

Srečanja v Tuheljskih toplicah se je udeležilo okrog 250 mladih iz desetih delovnih organizacij, ki sodijo med bivša vojna gradbena podjetja Jugoslavije. Med njimi so bili tudi predstavniki sindikata, ZK in vodilni delavci.

Zadnji dan srečanja smo obiskali tudi rojstno hišo maršala Tita v Kumrovcu in položili venec na njegovem spomeniku. Dogovorili smo se tudi, da bodo srečanja mladih BVGP Jugoslavije prihodnje leto na Reki, organizator pa bo gradbeno podjetje Primorje. Tako bo mladina teh pobratenih podjetij tudi v bodoče širila in utrjevala bratstvo in enotnost med našimi narodi in narodnostmi. Cveto Pavlin

Ker so imele tri ekipe v kvizu znanja enako število točk, so o zmagovalcu odločala dodatna vprašanja. Po tretjem krogu so naši mladinci: Jože Erčulj, Milenko Nikić in Dare Trobec zasedli tretje mesto

Najbolj je presenetila naša ekipa v malem nogometu, ki je bila sestavljena iz mladincev iz več TOZD je prikazala borbena in lepo igro ter se uvrstila v veliki finale, kjer pa je morala priznati premoč »profesionalcev« iz zagrebškega Tempa